

Vem är framtidens bredband öppet för?

Stor och stark eller öppen och snäll? Hur väl står sig stadsnäten i en hårdnande konkurrens? Vilka vägar kan det finnas framåt för ett stadsnät när deras tidigare framgångsfaktorer blir övertagna av andra? Hur ska stadsnäten agera för att fortsätta vara en nyckelframgångsfaktor för Sveriges lyckosamma utveckling på bredbandssidan?

Stadsnäten är under press från många olika håll, konkurrensen ökar på alla nivåer. Det är inte nog med det. Begrepp som hitintills alltid varit förknippade med stadsnäten är nu till stor del övertagna av de nationella operatörerna. Jag tänker då på begrepp såsom "öppet nät".

UNDER SOMMAREN SÅG JAG en dokumentär på SVT om Nya Moderaterna. Det handlade om förvandlingen till just de Nya Moderaterna och om retoriken inför valsegern 2006. Det var då Moderaterna började kalla sig Sveriges arbetarparti eller till och med Sveriges enda arbetarparti. På ett busfräckt sätt lyckades man knycka Socialdemokraternas retoriska arsenal och gjorde Socialdemokraternas gamla och inarbetade begrepp till sina egna. I programmet förklarades det som att ord och begrepp är som en stängd låda med ett innehåll som vi gemensamt accepterar. Vi behöver inte förklara för varandra vad vi menar när vi säger ord som ost eller bil. Genom att Moderaterna nu öppnade boxen med begreppet arbetarparti och fyllde den med nytt innehåll lyckades Moderaterna skapa förvirring. Socialdemokraterna hamnade i försvarsställning och förlorade makten som bekant till den nybildade Alliansen.

DET SOM SLOG MIG när jag såg programmet var likheten mellan hur Moderaterna ändrade begreppet "arbetarparti" till hur begreppet "öppet nät" håller på att förändras. Öppet nät där alla har samma tillgång till kunderna och där det råder en konkurrensneutralitet har varit stadsnätens paroll. Det som så länge varit stadsnätens unika fördel, öppna nät, har i dag blivit det förväntade, att ett nät ska sägas vara öppet.

De nationella operatörerna har i dag alla så kallade öppna nät och har i många fall tagit över begreppet och gjort det till sitt.

– Men deras nät är ju inte lika öppet som vårt nät, kontrar den lokale stadsnätchefen, vi har ju inga egna tjänster som de stora operatörerna. Det är ju vi som är öppet nät på riktigt!

OUNDVIKLIGEN HAMNAR MAN I försvarsställning. Det hjälper inte att ropa konkurrensneutralitet och avsaknad av egna tjänster. När en stor nationell operatör offentliggör några kommuner som har nekat den stora aktören tillträde in i det lokala öppna nätet är det stadsnäten som blir ifrågasatta. "Hur öppna är egentligen stadsnäten?" är den underliggande frågan. Det hjälper inte att förklara att en liten kommun kanske inte har de system eller processer som den stora operatören kräver, eller att förfrågan handlade om områden som inte ens var anslutna med fiber. Inga förklaringar hjälper när någon annan har tagit över en förklaringsmodell på det sättet.

ALLA NATIONELLA OPERATÖRER HAR egna tjänster och varumärken. Det är svårt att ignorera att deras intresse självklart är att fortsätta etablera sina egna varumärken på marknaden snarare än att underlätta för kunder att välja andra alternativ. När öppna nät blev en framgångssaga för stadsnäten var det i flera år som de stora operatörerna mest kämpade emot. I dag är situationen annan, alla stora operatörer finns i stadsnäten och operatörerna erbjuder också egna öppna nät.

– De erbjuder öppet nät bara för att få tillgång till bidragspengar! utropar den lokale stadsnätchefen igen, de kommer sluta sina nät så fort de får chansen!

För även om de flesta operatörer erbjuder viss form av valfrihet i sina nät så ökar antalet slutna kollektiva lösningar där valfriheten är borta.

HUR VILL VI DÅ ha utvecklingen? Är det så viktigt att kunna välja? Är de öppna näten där alla marknadens aktörer på lika villkor kan tävla om kunderna värda att kämpa för? "Öppna nät på riktigt" som den lokale stadsnätchefen säger. Jag är helt övertygat om att man ska vara en ganska så förhårdad monopolist för att innerst inne tycka något annat. All tillgänglig forskning och undersökningar fastslår att stadsnäten har en stor del i att Sverige är så utbyggt med högshastighetsbredband och att Sverige är så framgångsrikt

”

Det stadsnäten bör göra är att positionera sig tydligare som de goda och snälla. De som är på medborgarnas sida.

Hafsteinn Jonsson.

inom bredbandsområdet. För att stadsnäten ska fortsätta spela just den rollen behöver de dock ta nästa steg.

MARKNADSFOLK BRUKAR GILLA ATT göra så kallade positioneringsmatriser. En matris eller diagram där man vill visa hur ens eget företag eller vara är unik i förhållande till alla övriga på marknaden. Stadsnäten var unika med just den öppna nätmodellen men också det lokala ägandet. Eftersom man inte är unik med öppet nät oavsett om man anser att det är konkurrensneutralt eller ej behöver man se över sin position.

EN GÅNG SÅG JAG en intervju med läkaren och professorn Stefan Einhorn. Han hade precis gett ut boken "Konsten att vara snäll". I intervjun sa han att man inte kan nå framgång utan att vara snäll.

– Men det finns ju en massa människor som armbågat sig fram till välgång och framgång, avbröt intervjuaren.

– Det är inte den typen av framgång jag menar! svarade Einhorn.

OM STADSNÄTEN SKA FORMA en ny berättelse, ett nytt bildspråk, så tycker jag att det stadsnäten bör göra är att positionera sig tydligare som de goda och snälla. De som är på medborgarnas sida, de som med hjälp av bredband bidrar till att vi får ett bättre samhälle, de som jobbar med samhällsnyttiga tjänster och hållbarhet i det lokala. Detta är redan i generna på de flesta stadsnät men det gäller att på bästa sätt kommunicera dessa grundvärderingar för att stärka förtroendet hos medborgare, ägare, politiker och myndigheter.

När man låter sina grundvärderingar lysa igenom och följer sin etiska kompass när man den typ av framgång som är långsiktigt hållbar. ■

HAFSTEINN JONSSON
Phaze AdNet AB

Är ert stadsnät förberett för den kommande digitaliseringen?

- IoT Ekosystem av tjänster
- Virtuella CPE:er
- Informations- och driftsäkerhet
- LoRa WAN
- GDPR

WSP är ledande oberoende konsulter inom bredband och digitalisering av samhället.

wsp.com